

Förklaringar till riktlinjernas struktur

Indelning av produktgrupper

Riktlinjerna är upplagda enligt den internationella klassificeringen av hjälpmedel för personer med funktionsnedsättningar ISO 9999:2011, utgåva nr 5; ”Internationell klassificering av handikapphjälpmedel - kortversion”.

Indelningen i klassificeringen grundar sig på hjälpmedlets funktion/syfte för brukaren. Systemet omfattar tre hierarkiskt ordnade nivåer - produktområden, produktgrupper och produktundergrupper. Inom några produktundergrupper tillkommer dessutom en svensk version av en fjärde nivå.

Nivåindelning och kostnadsansvar

Nivåindelningen avser personliga hjälpmedel inom hjälpmedelsnämndens ansvarsområde och reglerar kostnadsansvar.

Hjälpmedelsnämnden beslutar om riktlinjer för förskrivning, vilka produktgrupper inom hjälpmedelsområdet som ska tillhandahållas och nivåindelning för respektive hjälpmedel.

Nivå 1-3 gäller hjälpmedel för vuxna, 18 år och äldre

Nivå 1 omfattar tekniskt avancerade hjälpmedel som kräver speciell kunskap och kompetens

Kostnadsansvar: Landstinget

Till exempel eldrivna rullstolar, tekniskt avancerade kommunikations- och kognitiva hjälpmedel.

Nivå 2 omfattar hjälpmedel som kräver generell kunskap och kompetens

2 a

Personligt utprovade hjälpmedel som används inom landstingets slutenvård. Gäller även då vård och rehabilitering utförs av annan vårdgivare på landstingets uppdrag.

Kostnadsansvar: Landstinget

Denna nivå är inte medtagen i riktlinjerna på produktnivå då kriterierna gäller personliga hjälpmedel då brukaren bor i sin bostad.

2 b

Personligt utprovade hjälpmedel som används i ordinärt och särskilt boende. Gäller även då vård och rehabilitering utförs av annan vårdgivare på kommunens uppdrag.

Kostnadsansvar: Kommunen

Till exempel manuella rullstolar, gånghjälpmedel, hygienhjälpmedel och kognitiva hjälpmedel.

2 c

Vissa personligt utprovade hjälpmedel som används i ordinärt boende och kan hanteras inom landstingets öppenvård.

Kostnadsansvar: Landstinget

Till exempel vissa gånghjälpmedel, höftbyxa och kognitiva hjälpmedel.

Nivå 3 omfattar hjälpmedel för habilitering, rehabilitering och behandling

Kostnadsansvar: Följer den vårdgivare som har rehabiliterings-, habiliterings- eller behandlingsansvar för patienten.

Till exempel produkter för arm- och benträning, positioneringskuddar och antidecubitusmadrasser.

Nivå 4 omfattar hjälpmedel med egenavgift, hyresavgift och bidrag**4 a**

Egenavgift innebär att brukaren betalar en del av kostnaden.

Hyresavgift kan förekomma på vissa hjälpmedel.

4 b

Bidrag till kostnad för kosmetiska proteser.

Till exempel peruk.

Nivå 5 omfattar hjälpmedel för barn och ungdomar under 18 år

Kostnadsansvar: Landstinget

Ansvar följer den enhet som har rehabiliterings-, habiliterings- eller behandlingsansvar för patienten till exempel Barn- och ungdomshabiliteringen eller Barn- och ungdomspsykiatrin.

Remittent:

På de riktlinjer det står remittent, krävs att någon av dessa yrkeskategorier skickar en remiss som beskriver personens behov och medicinska status, prognos, omdöme mm.

Förskrivare:

Beskriver vilka yrkeskategorier som kan förskriva produktgruppen.

Verksamhetschef inom respektive verksamhet har det yttersta ansvaret för att utse förskrivare samt tillse att de har rätt kompetens.

Även om både leg. arbetsterapeut och leg. fysioterapeut/leg. sjukgymnast står som möjliga förskrivare, kan verksamhetschefen besluta att endast t.ex. leg. arbetsterapeut förskriver vissa produktgrupper.

Om endast den ena yrkesgruppen står kan däremot inte andra yrkesgruppen förskriva.

Under målgrupp, kriterier och mål med hjälpmedlet används om möjligt ICF för att beskriva funktionstillstånd och funktionshinder. ICF är en klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa som utvecklats av Världshälsoorganisationen(WHO) och som Socialstyrelsen publicerat en svensk version av.

Målgrupp:

Här beskrivs vilken målgrupp som åsyftas.

Beskriver funktionstillstånd och funktionshinder utifrån ICF.

Kriterier:

Aktivitetsbegränsningar är svårigheter att utföra aktiviteter, som en person kan ha, som gör att behov av hjälpmedel uppstår. Beskriver behov och inte diagnos.

Beskriver funktionstillstånd och funktionshinder utifrån ICF.

Mål med hjälpmedlet:

Beskriver vad man vill uppnå med hjälpmedlet.

Beskriver funktionstillstånd och funktionshinder utifrån ICF.

Förskrivning av flera:

Grundprincipen är att endast en (1) likvärdig produkt kan förskrivas. Särskilda skäl/funktionella behov kan förekomma som motiverar avvikelse från denna princip.

Råd i förskrivningsprocessen:

Här kan kontinuerligt uppdateringar ske om råd och stöd i förskrivningsprocessen till förskrivare, t.ex. vad man ska tänka på vid val av specifikt hjälpmedel inom produktgruppen. Översyn sker fortlöpande av sortimentsgruppen inom respektive område.